

Leren van de Jaarwisseling

De afgelopen jaarwisseling liet opnieuw zien hoe kwetsbaar onze brandweercollega's zijn tijdens de drukke en vaak chaotische decembermaand.

Team Kennisregie onderzocht meerdere incidenten waarbij hulpverleners te maken kregen met agressie en het gericht gooien van zwaar vuurwerk. Dit soort geweld brengt serieuze risico's met zich mee: van lichamelijk letsel en gehoorschade tot mentale belasting en verminderde inzetbaarheid. Ook kan het de hulpverlening vertragen en de veiligheid van omstanders in gevaar brengen.

Met deze nieuwsbrief willen we je bewust maken van de risico's én bieden we een helder handelingsperspectief voor brand- en incidentbestrijding tijdens de decembermaand en de komende jaarwisseling.

Veiligheid eerst – altijd !

In situaties waarin hulpverleners te maken krijgen met agressie of het gericht gooien van vuurwerk, staat één ding voorop: persoonlijke veiligheid gaat boven alles.

De-escalatie begint bij het herkennen van risico's en het maken van bewuste keuzes. Blijf rustig, houd afstand, en zorg voor een veilige positie voor jezelf en je team. Ga geen discussie aan en focus op de taak – niet op de confrontatie.

Gebruik je beschermingsmiddelen, werk als team en meld direct als de situatie verandert. Als het niet veilig is om in te zetten, trek je terug.

Wat drijft daders tot agressie tegen hulpverleners?

Agressie en het gericht gooien van zwaar vuurwerk naar brandweercollega's komt helaas steeds vaker voor. Deze acties zijn zelden willekeurig – ze worden vaak gevoed door een mix van frustratie, groepsdruk en roekeloos gedrag. Alcohol en drugs spelen daarbij een grote rol: ze verlagen remmingen en verhogen de kans op impulsief en gewelddadig gedrag.

Ook antioverheidsgevoelens, het willen imponeren binnen een groep, of het beschermen van illegale vuurwerkactiviteiten kunnen triggers zijn.

Hulpverleners worden dan niet gezien als mensen die komen helpen, maar als 'indringers' of 'spelbrekers'. Dit leidt tot gevaarlijke situaties waarin de veiligheid van onze collega's én die van omstanders direct in het geding komt.

Buitenbrand of Openbare Ordeverstoring:

Altijd de-escalerend optreden:

- Vermijd escalatie in communicatie en handelen.

Buitenbranden op openbare weg:

- Indien mogelijk altijd blussen.

Overige buitenbranden:

Beoordeling door bevelvoerder op:

- Risico (veiligheid, uitbreiding).
- Omgeving (bebouwing, natuur).
- Overlast rook (gezondheid, hinder).

Vreugdevuren:

- Worden gedoogd, tenzij er sprake is van gevaar of overlast.

Hoe verken/ herken je een gespannen of agressieve situatie op afstand?

Situatie scannen bij aankomst:

- Let op lichaamstaal van omstanders: gespannen houding, gebaren, schreeuwen.
- Observeer groepsvorming, dynamiek en eventuele confrontaties.
- Check of er vuurwerk wordt afgestoken of gegooid richting hulpdiensten.

Gebruik van de 5V's van het observatie:

- Vooruit kijken: scan de omgeving vóór je uitstapt.
- Verkennen: loop niet direct op de groep af, maar observeer eerst.
- Vragen stellen: kort en duidelijk, zonder provocatie.
- Verplaatsen: positioneer jezelf tactisch, met zicht en dekking.
- Versterking: schakel indien nodig direct politie via meldkamer.

Communicatie met meldkamer of DCU:

- Vraag om aanvullende informatie: eerdere meldingen, bekende risico's.
- Geef updates over de situatie voor ondersteuning.
- Gebruik van persoonlijke ervaring en intuïtie.

Tactisch benaderen:

- Benader de situatie niet frontaal, maar via een veilige route.
- Houd altijd rekening met vluchtroutes en dekking.

Brandweer-incident of politie-incident:

Brandweer-incidenten:	Politie-incidenten:
• Buitenbranden • Containerbranden • Gebouwbranden • Ect.	• Buitenbrand, containerbrand en vreugdevuren hotspot- of risicogebieden.
• Brandweer treed regulier op. • Brandweer voorop • Eventueel assistentie van politie	• Brandweer treed defensief op. • Politie voorop. • Brandweer wacht op sein veilig.